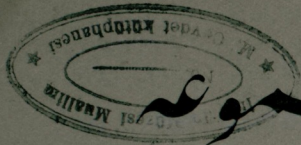

۲ اگستوس ۱۹۲۳

صافی ۸۱

دردنچی جلد

یکی نموده

« طلبه ، نه ایچون فدا کارلای وعدا ییدیور ؟ دها مکل بر تحصیل ایچون دکل ، تحصیلزلاک ایچون... خاطر لازمک ایلک (سوادده) کراتی اناسند بر طاقم کنج طلبه بی کورده کشلره امر ایدرسه مکتب لری مان ترک ایدم جک لری سوله مشردی و بوتکیفه دشته محافت ایتمکلم اوزرته آنا وطنم حقدنه بسله دیم مجتدن شیه ایدرم متأثر آعود ایتمشردی . »

ایشته ، تاغور ، ۱۹۲۱ سنه سی اول بهانده ، هندوستانده انکیز مؤسسات علمیه سینه بقوت ایدلایکنی استخبار ایلدی بی انشاده ایدی که دوستلرندن انکیز یونسور پیسون طرفندن ویران بر قورفرانده بعض هندل طلبه طرفندن بر طاقم مناسبتیز . تظا هراته شاهد اولمشدی . بوحاله متأسف اولان تاغور ، سانیققتان مدیرته یازدی بی رمکتوده یونادی عدم حولیتی تقیح ایتمش بوتدن عدم تفریک مسای حرکتی مسئول طومشدر . غاندی بوکا وردیکی جوابده هند کنج لکی قادیلشدرمش اولان آوریو تریه ایدرسنک قیبت اخلاقی سی حقدنه قید احتراز سی بر ایتمکه برار بیلان قبالقریده تعیب ایتمش وشو صوره له بیان تراتر ایلشدر . « اوک ، هر طرفندن آیلوقه آتله آلتوب یخیره لرمک سد اولوغاسی ایستهمم . بالعکس ایستهمم که بوتون مملکتلره عائد نرنگ روزکاری اومده سر بستجه جریان ایستین . فقط بی آلوب کورومسین . دشم محبس دینی دکدر . اوند الهاک اک کوچوک خلوق ایچون بر واردر . اوایلکنز کستاخ عرق ، دین ورنگ کبر وغروبته قایلدر . »

بو امیلانه سوزلر تاغورک تودینی ازاله ایدمه مشدر . تاغور ، غاندیدن شیه ایتمکده ، فقط غاندی مجلردن قورققدنه . نتکیم ۱۹۲۱ سنه سی آغستوسنده ، هندوستانده آلیق باصار باصار کوردی بی «و اسیر ذهبتی» نه قاشی حقیقی بریانانه نصر ایتمشدر . بو بیانامه تک شایان دفت اولان بی ماها تا حقدنه فوق العاده ستایککارانه برقمده بی حاوی اولمای ایدی . تاغور ، بونده هندوستان حرکات حریتروانه سنک مبادیسی خاطر لاندقین صوره هند رؤسای سیاسی سنک بورکدن ، غلا دستوندن ، ماججینیدنه ، غاریلایدن مهلم اولدقلری ، کنای اولان بوخولایلرینک خواصندن غریسته تملق ایدمه دیکنی وهند دکل ، انکیز طرز تفکرینه اویغون اولدقنی سوله یوردی . « بو انشاده میدانه ماها تا غاندی چیقدی . کندیلری کی کینیش اولاقون بیکرجه بیچاره تک قولومسی قایستنده دوردی . اوندله کندی لسانلرله خطاب ایدیوردی . اوندله حقیقت واردی ، برکتاندن آلفش برقره دکل ... اوکا ویریلن ماها تا نای ، ایشته بوتندن دولای ، او تک حقیقی نامیدر . هندلر لک کندی اتی وکندی

« ماها تا غاندیک تمیل ایتدی کی و دیانده بوتون انسانلر آرمسند یالکزر او تک تمیل ایدمه یلجه کی غیرت معنویه بزه لازمدر . بودرجه قیبتدار بر خیزش سنک بوتیق مزک نازین کیسته تمیل ایدیلوب کونا کونا انهاماتک نهایتز دالعه لریه ترک اولوغاسی ، وظیفه سی روحک آتشیله اولولره تکرار جان یرمک اولان مملکتیز انجوک بویوک بر فلا کتدر .. معنوی منایمیزک حقیقت اخلاقیه نقطه نظرندن فنا اولان سرکشتلرده استهلاک اولوغاسی وجد انحراش برکیفتدر . معنوی قوی ، کور قوت حاله صوق بر چنایدر . »

تاغوره بوسطرلری . عدم تفریک مسای حرکتک کوروتولی مادیسی ایله خلالت و نجاب قتالی دولای سیله هندوستانده ظهور ایدن اعتناشات الهام ایتمشدی . تاغور ، ضعیف وحدت وشده مستعد اولان هندلیر اوزرنده بوقایمک اجرا ایدمه یلجه کی تأثیر ایدن قورقوردی . تاغورجه شایان ارزو ایدی که هندلیر انتقام وامانلر اولان تعمیر وقویض دوشو نهندن اوزلا فاشدر لیسلر ، غیر قابل تعمیر اولانی اونوتسونلر و یالکزر دها بیوک وطنلرک روحنی وجوده کتیرمی دوشونولر . تاغور ، غاندینک افکار وامعاندنه کوردی فکر رافعی نه قدر تقدیر ایدیورم یکی عقیده مک ، یعنی عدم تفریک مسای عمده سنک احتوا ایتدی عنصر نی و نهی د اوقدر سهو سیمز بولیوردی . منی اولان هر شیدن نفرت ایدیوردی . بو مناسبتله برامالیزمک مثبت مفکورسی یعنی حیاتک نشعلری تصفیه ایتک غایه سی بودیزمک ، حیاندن نشعی بویولوب آتفه ساقی اولان منی مفکوره سیله مقایسه ایدیوردی . فقط بو کامقابل غاندی دمه دایمک فصلک قبول ایتک فصلی قدر ضروری اولدقنی جوانی و پرور ، غیرت بصریکه بر اایکسندن مرکب اولدقنی ، هندوستانک : « خارا » دیمک خاصه سی غالب ایتدیکنی و بو خاصه کی کندینک اوکا اعاده ایلدیکنی بیان ایدیوردی .

فقط « ماندانی جریان قاشی سوق ایتک تاغورک قدری ایدی ، او ، یالکزر شاعر دکل ، حیانتک شو آتندم آسایک اوروپاده معنوی یالچیلی ایدی . « سانیققتان » ده تأسیس ایتک ایتدیکنی دارالفنون ایچون اوروپا ایله اتفاق ایتک کتشدی . « غرب ایله شرقک حرث خصوصنده تفریک مسای ایچون مواعظه بولقن اوزره دکوزک بوطرفه کلدی کم شو ساعته دیکر طرفده عدم تفریک مسای اهنده وعظو نصیحتده بولونولمای طالعک نه غریب بر جلوسیدر . »

بوندزه آکلاشلدی اوزره تاغور غرب مدنیته ک هندوستاندن اخراجنه موافقت ایدمه مکده . اساسا غاندیکه کندینکی دوشونویکنی بیلیمک برار حرصلی قایاران هند ملیتور لکنجه بوکا بومنا ورنلیدیکنی ادراک ایتکده بوفکرکی بارلار لک کلجکندن قورققدمه .

بک کلمه سی بزه نه وقت ، نه طریق ونه صوره له یکمشدر ؟ شید بیلک یسوالی صورمه له اکنتا ایدیور .

افندی — بوکله یونانجه اولوب بیرانس زمانده تورکجه به یکمشدر . یونانجه سی آقندی = sfthendi دکره فرانسیزه seigneur کلمه سنک مقابلدر .

آغا — بوکله تک منشا شه داترشمده یه قدر ، هیچ بر فیده راست کلدک .

بالاده ایک اوج کله تک منشا نه حیرت ایتملی . تورک لسانده ، شومهر ، آقاده ، ایران کله لری واردر . عجم اولدقنی طن ایتدیکنز (اردو) کلمه سی یله بایلدر . مجمل بایلردن آکشلر ، بزه مجملردن آلدق .

« آقاده جدن تورکجه نمل یکدی » نامیله اوزون بر تیبع حاضر لامفه مشور . آقاده تک تورکجه اولان تأثیر ایدن باعث بوتدیکن بویوک بر حیرت اوایلدره جفی بعض مسئله لرک حلنه دلالت ایدم جکنی طن ایدموز .

دارالفنون معلملرندن

آرام غلانی

مِلَّتِ قَهْتِ مَکَالَرِی

ماها تا غاندی

• اوردوب • دن

—۷—

« راپیندرانات تاغور » [۱] اوروپاده

سنه لجه سورن بر سیاحتدن ۱۹۲۱ سنه سی آغستوسنده هندوستانه عودت ایتدی زمان افکارده مشاهده ایتدی بئ تحولدن فوق العاده متأثر اولمشدر . حکیم ایله حواری ، سن پول ایله فلاطون یئنده بالضرور نه قدر آریلک موجود اولویلیلر سه یکدیکنر دن اوقدر آیری اولان غاندی ایله تاغور آرمسندکی ، بو ، بری بریک تقدیر کار وجدانی اولان ایکی بویوک ذکا آره . سندمک اختلاف حیایک سیلری آراشدیرمق لازمدر .

تاغور ، غاندیمکی او طاشقین محبت و ایمان فوتک ، تیلادک وفاتی اوزرنده بوتیق خدمته تمحیص ایدلش اولماسی تأسفله تلی ایتمشدر . معمایه بوکا ، غاندیده کول ارزوسیه موافقت ایتمه مشدر . فقط تیلادک وقایله هندوستان سیاسی دیشندن محروم اولش و بالطبع برینه بر باشه سنک چیرلمسی کس ضرورت ایتمشدر . تاغورایه بوشورونی اسفه شایان کوردیکی ۱۹۲۰ ایلوندنه یازدی بی شو سطرلرله اهام ایتمشدر :

بر (قاير) شرقيه تخفيف اېتهك امكانز اولديني كوردم .

اونره ايش وريزركه ييه بيلينلر ...
قط صوريورلر : « ښك ځك ايجون چاليشه
حجاج دكلم ، نه ايجون اييك بوگچيم؟ » چونكه
بك عامه اولمايي پيږوم ، ښولنده ايرمنده عصب
ايتكلرله بشايوم . جيكره كيرن ايرلرك
ايزلرني تعيب ايديكز . اوزمان سولهكلركم
عص حقيقت اولديني تصديق ايدرسكز ... ايب
بوكله لازمدر . هر كس ايب بوكله كركدر !
ډيكرلر ده ، تاغورده ايب بوكله كركدر . بوكله
ويقهسي بودر ، يارن ، نه اولاجني اله بيلر .
سن ، زيناك ديدني كي : دوعروني پاپ !
نه مظهر ، نه جامع سوزلر ! بو ، صنعت
خولاسنك قارشيسنه كيوب : « ښي هله انكار
ايت ! » ديهن سفاك بستره در .

مايهدي وار

روښه رولا

اُون بَش كُونُك اَسْتَانُيُول

قلمبره وهمنر بربر خاش

دكلدر ، فقط كنكلكي خفيه لكه كيږدي . هنوز
يكرې اوج پلشنده ايكن بيليز مدي عومبي
ايدي . برآز پلاندله ، عدليه نظري اولدي ،
اومدي عومبيلكه ، بوناظرني آراسته يكن
سنلرك كونا كون منيالرمانا كوشلرني هيچ
آجاپوز ، يلكز بيليزركه ناظرني ، نه ملكي
نوده منسوب اولديني فرقه فك حبيتي قورودي ،
يالكز جيني دوشوندي . متارك اولور اولاز ،
تورك اولونك اولديكه هر كسان اول حكم ايدي .
ناموسي ، دكل برت مانغري بيله ، فدا اېتمك
ايجون نه قولايق وارسه ايدي ، بوكون بموندر
قط وطنندن وهمنر يلرندن اول منسوب اولديني
اوبون فلرني دوشوندر ، وكوزني ، بمونقلدن
برفاده وارميد ؟ بوقيدر ؟ ديه درت اچندر .
خوقنشنادر واسيل كنير ، بوكله بيلك بهاسنه
اوبودوردي يالار ، رچاق بيلك ابرا ايجون تقليد
ايتديكي اولش انسان هرلر كي مسئلرك
خلاصه سندن بوزلرجه دوسه تنظيم ايدله باير .
ډيكرې اصيادر ، قلوتمندر ، خاندان اوليانلر
ويابي ياشا اوليانلر اكهي بوزلقلار ، وايتمده
ياشا زادوم جيتي اچيقدرد . قط بونك
كنديسته سوزده امانت اولدرق براقدي كوشك
موبيله سندن ، تاخزنده كي اسي شرابه قدر
هرشيتي چلشن وصاعندر . استانبولك پرايكي
اصيل خاير اولرك كندي آغزندن ايشيتديكز
تيمر ايه « آريستوفات » نك قالا طاسلاق
جهرملرني چيزك . سوك كوترده بوچهرزده
پراشمنان پلاداي اولانلر بوزلندن

بوتون حقيقت آراييلرله خطاب ايدردلر ...
بزي فاليات يوللرله سوق ايتك ايسنه ښ كوروسز
نچون بزه خطاب ايتيور ؟ »

قط كورو غاډي يلكز شوليه خطاب
ايتشدر : « ايب بوكلز وقاش دوقوكلز ! »
« ښك عهدك ښي ياراديشه خطاي بوميد ؟
بوړوك ماكلرله غرب روحي ايجون برتهله ايسه
كوجوك مازملر ښم ايجون ده فئا بر تهلكه
دكلير ؟ »

ملنك بوتون قوتلرنيك تفرېك مساعيسي بيله
كافي دكلدر . بونلر عاكك قوتلرله تفرېك مساعي
ايتك لازمدر « هندك اويانيي ديناك اويانيشه
سر بولدر ... هر هائي رمت كندي ياييه قاورولق
ايسرته عهد جديدك روخنه مخافت ايدويور
ديكدر . »

غادي بو اعتراضاته اولان جوابنده داغما
عقل ومنطقه خطاب ايتكمده اولديني وهندلرك
كور كورينه اطاعت ايتلرې اداسنك دوعري
اولماډيني بيان ايتكدرن سوكر . ملكنك آتخي
اوزون اوزاديده دوشونكدر سوكر . چيترني
استمالنه قرار ووردېكي سوله مكددر شيبدي
جدال زمانيدر ! شاعر ، ربابي ترك ايتك لازمدر .
تونم زمانيدم بركون كلير . بر آتش ايجنده قانجه
هر كس بر قوغا آلوب يانفني سوندرمكه قوشايدر ...
« اطرافدكيلر غدا سزلرندن اولوركن بكا
ترت ايدن يكانه وظيفه اچلرې دويورمندن
عبارتدر ... هندوستان آتش ايجنده قاش برآو
كيددر ... هندوستان اچلقدن اولمكددر ،
زيرا ييه لك آله مقتضي ايشه صاحب دكلدر .
(كولوآ) اچلقدن اولويور ... (سده در) حواله
ايسي درنجي دهنده دك قهقهه معروض بونويور .

(اوردا) مژمن بر قطه ايفه منظر ايدر .
هندوستان هر كون برآزدها صيفه دوشيور .
اعضاسنده مان هيچ قان جولان ايتيور . دفت
ايترسه يتيقلاقدرد ... اله ، انساني سي ايله
ييه جكني قازاغني ايجون ياراش وچاليشه قسزني
ييزرك خرسز اولديلرني سوله مشدر ... بوكون
حيواندن حقير اولان ميليونلرجه نوع ييزرې
دوشونم ! اولوم خالنده اولان بويوليورجيه
انسان نظرنده چيقيري حيايدر ، هندوستانني
چيقيري دوعرو سوقي ايدن اچلقدرد ... شاعر يارن
ايجون ياشاپوز بوزده كنديني اولمازي ايسنه يور .
متحير نظر لرمنه ، صباح ايركندن بيوليده اشان ، ياخود
ساليو كنه كن فوشرك تصويرني عرض ايدويور . او
فوشرك قارني طوفندر ، پوي غدا لري آكلشدر .
كيجه كي استراحت سايه سنده نازه ايتن قارلرنيك جولان
ايتديني قاناداري بوغون دكلدر . اولرا وچايلير .
فقط اوله فوشركوردمه فوشركلكن قاناداري
حتي قيله اتمايوردلر . هنداسنده كي ييزرې فوشرك
استراحت ايتش كي كورونديكري ښماندرك ده
تاوان اولدرق واپايلر ... ښ ، اچلرك ايتلرني

قاندن اولديني اوندن باشقه كيم حس ايتشدي ؟
روحك تطبيق كورمكدده اولان قوتلرې حقيقتك
تماسيله تكرار اظهار موجوديت ايتديلر . هر تورو
شبهه و تردد زائل اولدي . حقيقت ، حقيقتي
اويلدردلر ... حقيقتك قدرتي سرني قيلان ماهامايه
عشق اولسون .

قط مدح و ثنا بوراده بردن بره كسبيلور
و برته بر انكسار خيال قائم اوليوردلر :
« هندوستانك محبت سايه سنده ، بونوق الاماده
اويانيشه عاډ موسيقي آهنگندن برچايي دكلزلي
آشراق بكا قدر كلدي ... ښي حريتك سيال
نسيمي يانفند تنفس ايتك ايجون برشته بورايه
كلام . فقط كليركلز كور دكلم ښخراب ايدلر .
ملكنده تصنيفكار برها ايسرودلر . هر بر
ايشيتيدم عقل و حركت كايه آلتنه آلمانندن
عبارتدي . آرتق كور كورينه اطاعت ايتكدرن
باشقه بلاجق ايش قلامشدي . خاربي حريت
نامنه انسانك دروني حريتي قيوب ازمك نهقدرد
قولايش ! »

بواسطراي ده ، بواعتراضي ده بيلز : بونلر
هر زمانه عاډدر . سوك دهنه واصل اولان قرون
قديمهك حر فكلرې رچالده پي دوغان خرسنيان
عالمه قارشي بونلرې اساعه قايتشه شلردي . اجنابي
ويامي هر هائي بر عقيده مك كورمدي طرفدن
آفانديرلرلن بر دالعهلر قارشيسنده بوكونده .
عيني حق اعتراضك ورجوزدن ښان ايتديكي
حس ايدور . بو ، بالذات كنديني طرفدن
ايجاد اولوان ايمان و اعتقاد دورلرله قارشي حر
روحك ازلي اختلايلدر . چونكه سمد ايجون
ني ناهي حريت اولان ايمان ، اوني طلب ايدن
ملتر ايجون پي براساندر .

قط تاغور يلكز منتصب خلق كنلرني
توبخ ايتكمده اطاعته سرمت انسانرك اوزرندن
ماهامايه ندر اوزاغمكددر . غاډي نهقدرد بوړوك
اولورسه اولسون درعهده ايتديكي مسئوليت بر
كيشيك قدرتي فوننده دكلير ؟ هندوستانكي
كي بر دعوي يلكز دريسك آلتنه دوعيم ايدله من .
استقلال بوسورتله قازايلامز ، بويه باريش
ايجون واقعا جوشش و هيجان فوق الاماده لازمدر .
فقط تتبع و تفكر كرده اونبندله لازمدر . بوعايهك
آله ايدلسي ايجون مقصد دوشونك ، ايشي
ايشلهمك ، مربي تدريس ايتك و رچل دولت
اتخاذ تراير ايلمك كركدر . و الحال ملكنك
قوة منويوبسي هر نقطه بويجه اولوقني مقتضيدر .
هر خصوصده ، فكر تحري تام و مواندن بري
اولارق محافظه ايدله ايدر . ذكا ، آيقي و يا كزني
بر تضييق ايله قورقاي قينما ايدلر .

شوكا نظرآ تاغور ، هندوستانك بوتون
سر بسست قوتلرني تفرېك مساعي ده دعوت
ايتكمكدرد .

« قدم اورمانلر مژده كي كورولر من [حكيملر من]